

İki Dilli İlkokul Öğrencilerinin Dikte ve Yazma Becerisi

*Mustafa Onur KAN**

*Filiz HATAY***

Öz

Bu çalışmanın amacı, iki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisini incelemektir. Betimsel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu Hatay'ın Antakya ilçesine bağlı alt sosyoekonomik bir köy okulunda 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 1 ve 2. sınıfa devam eden iki dilli (Arapça ve Türkçe) 212 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanma sürecinde kişisel bilgi formu ve dikte ve yazma becerisi ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, araştırmaya katılan iki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin düşük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre okul öncesi eğitim almış öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği, sınıf seviyelerine göre de ikinci sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, araştırmaya katılan öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin cinsiyete ve yaş gruplarına göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yazma, dikte, iki dillilik

The Dictation and Writing Abilities of Elementary School Bilingual Students

Abstract

The aim of this study is to investigate the dictation and writing abilities of bilingual students. In this research, which was carried out using the descriptive survey model, the study group consists of 212 bilingual (Arabic and Turkish) 1th and 2th grade students who continued their education in the 2015-2016 academic year at a low socio-economic status village school in the Antakya county of Hatay. In the data collection process, personal information form and dictation and writing ability scale were used. For the analysis of the obtained data, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used. According to results of the study, the dictation and writing abilities of the bilingual students who participated in the study were low. The findings showed that there was a significant difference favoring pre-schooled bilingual students over those who did not receive pre-school education in terms of their dictation and writing abilities, and that there was also significant difference favoring 2th grade students over the 1th grade students in terms of those abilities. However, no significant differences were observed in the students' dictation and writing abilities in terms of gender and age.

Keywords: Writing, Dictation, Bilingualism

* Yrd. Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü. Hatay. moka@mku.edu.tr

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Hatay. hatayfiliz@gmail.com

Giriş

İlk okuma ve yazma öğretimi, çocuğun kendini yazılı olarak ifade edebilmesine ve kendisine yazılı olarak sunulanları anlamasına olanak sağlayan süreç olarak tanımlanabilir. Söz konusu sürecin amacı birinci sınıf öğrencisinin psikolojisine uygun yollarla, gerekli öğrenme-öğretme stratejileri, yöntemleri ve teknikleri ile uygun materyalleri kullanarak çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı okuma ve yazma temel becerilerini kazandırmaktır (Demirel, 2000). Öğrenci ilkokulun başlarında bu temel becerileri çeşitli sebeplerle kazanamazsa gelecek yıllarda güçlüklerle karşılaşabilir.

Kişilerin duygu, düşünce ve bilgi birikimlerini yazılı semboller aracılığıyla aktarma olarak tanımlanan (Tiryaki ve Kan, 2015) yazma becerisi, ilkokulda ilk okuma yazma öğretimi ile birinci sınıf öğrencilerine öğretilir ve devamında öğrencilerin yazma becerisi farklı yazma amaçlarını da kapsayacak şekilde sürekli geliştirilmeye çalışılır. Coşkun (2010) da yazılı anlatım çalışmalarının ve buna bağlı olarak gelişecek yazma becerilerinin bireylerin yaşamları boyunca başarılarında önemli bir yere sahip olduğunu ve bunun temellerinin de ilköğretim yıllarında atıldığını belirtmektedir. Benzer şekilde Akyol (2005) yazma eğitiminin ilk okuma ve yazma öğretimi ile başladığını ifade etmektedir. Bu bağlamda yazma eğitiminin başlangıcı olarak değerlendirilen ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin durumunun betimlenmesi ve sürecin buna göre planlanması amacıyla öğrencilerin dil becerileri çeşitli ölçme-değerlendirme yöntemleriyle belirlenir.

Dil eğitiminde ölçme-değerlendirme boyutunda kullanılabilecek yöntemlerden biri olan dikte, genel olarak söyleneni veya dinleneni yazma amacıyla kullanılan yazı çalışmaları olarak tanımlanabilir (Coşkun, Taşkaya ve Bal, 2013). Demirel ve Şahinel (2006: 135) de dikte çalışmalarının, dinlediğini anlama ve doğru yazabilme açısından çok önemli olduğunu, bu çalışmalara zaman zaman sınıf içinde yer verilmesi gerektiğini ve ayrıca bir sınav türü olarak da kullanılması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda Coşkun, Taşkaya ve Bal (2013) diktenin Türkçe dersinde ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak kullanılma durumlarını incelemiş ve sınıf öğretmenlerinin dikteyi özellikle birinci sınıfta kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. İlkokul birinci ve ikinci kademedeki Türkçe derslerinde kopya ve dikte çalışmalarının ilköğretimde yazma becerisine temel teşkil ettiği etkinlikler olduğu (Göçer, 2010) ve dikte etkinliklerinin öğrencilerin yaptıkları hataları anında fark edip düzeltme olanağı bulmasını sağladığı (Baştuğ, 2015) düşünüldüğünde öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin belirlenmesi, yazma sürecinin doğru planlanması açısından önem arz etmektedir.

Alanyazın incelendiğinde öğrencilerin dikte ve yazma becerisine ilişkin yapılan çalışmalar (örn. Babayigit ve Erkuş, 2014; Baştuğ, 2015; Hamzadayı ve Çetinkaya, 2013; Obalar, 2009; Şentürk, 2013; Tartar, 2013) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu çalışmalarda iki dilli öğrencilere

odaklanılmamıştır. Bu çalışmada iki dilli ilkokul öğrencilerin dikte ve yazma becerisine odaklanılmış ve alanyazındaki dikte ve yazma becerisi çalışmaları ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

Alanyazında iki dilliliğin tanımı, koşulları, her iki dildeki düzeyinin nasıl olması gerektiği gibi sorulara ortak bir yanıt bulunamamış ve iki dillilik kavramı üzerine araştırmacıların ortak bir görüş etrafında birleşemedikleri görülmüştür (Akkaya ve İşçi, 2015). Bu çalışmada iki dillilik kavramı ilişkin tartışma odak noktası olarak alınmadığı için alanyazında yaygın yer alan genel tanımlara, görüşlere ve açıklamalara yer verilmiştir.

İki dillilik; kişinin çeşitli sebeplerden ötürü, farklı koşullarla birden çok dili edinmesi, kullanması veya ikinci bir dili ana diline yakın bir seviyede öğrenmesi durumudur (Aksan,2007). Grosjean (1994) ise iki dilliliği, iki veya daha fazla dilde anlamlı sözceler üretme becerisi olarak tanımlamaktadır. İki dilin farklı sebepler ve şartlar altında karşılaşmaları, bu diller arasında geçiş ve etkileşimlere, bu dillerden birinde görülen ses, biçim ve dizimle ilgili eğilimlerin ve bazı kuralların diğerine aktarılmasına neden olur (Aksan,2007). Kişi her iki dili de özümseme ve günlük hayatında kullanma sürecinde diller arasında yapılan söz konusu aktarmalardan ötürü her iki dilin de kurallarını tam olarak özümsemede sorunlar yaşayabilir.

Bu çalışmanın amacı ilkokul 1 ve 2. sınıfta öğrenim gören iki dilli (Arapça ve Türkçe) öğrencilerin dikte ve yazma becerisini incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda, araştırmanın alt amaçları şu şekildedir:

İki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisi;

1. Yaş gruplarına
2. Cinsiyetlerine
3. Okul öncesi eğitim alıp almamalarına
4. Sınıf seviyesine göre anlamlı bir şekilde değişmekte midir?

Yöntem

Araştırma var olan durumu belirlemeyi amaçladığından betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Hatay'ın Antakya ilçesine bağlı alt sosyoekonomik bir köy okulunda 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 1 ve 2. sınıfa devam eden iki dilli (Arapça ve Türkçe) 212 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilere ilişkin kişisel bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma grubuna dair kişisel bilgiler

Değişken	Tür	f
Sınıf	1	111
	2	101
Cinsiyet	Kız	110
	Erkek	102
Okul öncesi eğitim	Alan	92
	Almayan	120
Okula başlama yaşı	60-66 ay	34
	66-72 ay	142
	72 ay ve üstü	36

Tablo 1’e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin 111’i 1. sınıfta, 101’i 2. sınıfta öğrenim görmektedir. 110 öğrenci kız, 102 öğrenci erkektir. 92 öğrenci okul öncesi eğitim alırken 120 öğrenci okul öncesi eğitim almadan 1. sınıfa başlamıştır. Öğrenciler okula başlama yaşlarına göre ise üç gruba ayrılmaktadır. 60-66 ay arasında 34 öğrenci, 66-72 ay arasında 142 öğrenci ve 72 ay ve üstü 36 öğrenci bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmada öğrencilerin dikte ve yazma becerisini belirlemek amacıyla Obalar (2009) tarafından geliştirilen “Dikte ve Yazma Becerisi Ölçeği” kullanılmıştır. Söz konusu ölçekten alınabilecek en düşük puan 21 en yüksek puan 105’tir. Ölçek 5’li likert tarzında olduğundan 5 eşit parçaya bölündüğünde her 16 birimlik aralık öğrencilerin dikte ve yazma beceri derecesini belirtmektedir. Bu nedenle öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar 21-37 arası ise çok düşük, 38-54 arası ise düşük, 55-71 arası ise orta, 72-88 arası ise yüksek ve 89-105 arası ise çok yüksek olarak sınıflandırılmıştır. Ölçekte 21 madde yer almaktadır. Obalar’ın (2009) yaptığı geçerlik güvenirlik çalışmasında güvenirlik katsayısı birinci değerlendirici tarafından .956, ikinci değerlendirici tarafından .960 bulunmuştur. Ayrıca madde-kalan değerleri .541 ile .853 arasında, madde-toplam değerleri de .587 ile .868 arasında değişmektedir ve maddelerin tamamı .001 düzeyinde anlamlıdır. Madde ayırt edicilik değerleri de tüm maddeler için .001 düzeyinde anlamlıdır. Dikte ve Yazma Becerisi Ölçeği için elde edilen bu değerler ölçeğin maddelerinin ayırt edici ve iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir.

Dikte ve Yazma Becerisi Ölçeği’ni uygulamak amacıyla 1. sınıf Türkçe kitabında bulunan Çevre ve Sağlık metni kullanılmış ve dikte kâğıdı hazırlanmıştır. Blanche’ye (2004’ten akt. Hamzadayı ve Çetinkaya,2013) göre, dikte yaptırmak için seçilen metinlerin öğrencilerin ortalama becerilerine koşut ve uyumlu, gereksinim ve ilgilerine yönelik, bağımsız ve kısa kesitlere bölünebilir nitelikte olması, bununla birlikte çok uzun olmaması gerekmektedir. Kullanılan metin söz konusu nitelikleri taşıdığı için tercih edilmiştir.

Öğrencilerin demografik bilgilerini tespit etmek amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” oluşturulmuştur.

Uygulama sınıf öğretmenleri ile görüşülerek tüm seslerin/harflerin bitirilip metin okuma ve yazmaya geçtikleri nisan ayında okula devam eden tüm öğrencilerin katılımını sağlamak amacıyla 1 hafta aralıkla yapılmıştır. Dikte uygulaması yapılırken metin öğrencilere bir defa sesli okunmuş ardından öğrencilerin yazma hızına uygun olarak tekrar okunarak dikte çalışması yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puanlarının sınıflandırılması Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puanlarının sınıflandırılması

Dikte ve yazma becerisi sınıfı	f
Çok yüksek	1
Yüksek	7
Orta	41
Düşük	86
Çok düşük	77

Tablo 2’ye göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun dikte ve yazma becerisinin çok düşük ve düşük olduğu; yalnızca 1 öğrencinin çok yüksek, 7 öğrencinin yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan bağımsız t testi sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının cinsiyete göre karşılaştırılması

Bağımsız değişken	Değer	n	x	ss	T	sd	p
Cinsiyet	Kız	110	44,24	15,490	1,591	210	,113
	Erkek	102	40,85	15,452			

Tablo 3’te görüldüğü gibi kız öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamaları 44,24 ve standart sapma değeri 15,490 iken erkek öğrencilerin puan ortalamaları 40,85 ve standart sapma değeri 15,452’dir. Bağımsız t testi sonuçları kız ve erkek öğrencilerin puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($t_{(210)}=1,591$; $p>0.05$).

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının okul öncesi eğitim alıp almama durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t testi sonuçlarına Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. *Dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının okul öncesi eğitime göre karşılaştırılması*

Bağımsız değişken	Değer	n	x	ss	T	sd	p
Okul öncesi eğitim	Okul öncesi eğitim almış	92	48,35	11,664	5,202	208,348	,000
	Okul öncesi eğitim almamış	120	38,21	16,688			

Tablo 4’te görüldüğü gibi okul öncesi eğitim almış öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalaması 48,35 ve standart sapma değeri 11,664 iken okul öncesi eğitim almamış öğrencilerin puan ortalaması 38,21 ve standart sapma değeri 16,688’dir. Bağımsız t testi sonuçları, okul öncesi eğitim almış ve almamış öğrenciler arasında dikte ve yazma becerisi puan ortalaması açısından okul öncesi eğitim almış öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($t(208,348)=5,202, p<0,05$).

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. *Dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının sınıf seviyesine göre karşılaştırılması*

Bağımsız değişken	Değer	n	x	ss	T	sd	p
Sınıf Seviyesi	1. sınıf	111	40,55	15,729	-2,039	210	,043
	2. sınıf	101	44,87	15,058			

Tablo 5’te görüldüğü gibi, 1. sınıfta olan öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalaması 40,55 ve standart sapma değeri 15,729 iken 2. sınıfta olan öğrencilerin puan ortalaması 44,87 ve standart sapma değeri 15,058’dir. Bağımsız t testi sonuçları 1 ve 2. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamaları arasında 2. sınıfta öğrenim gören öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($t(210)=-2,039, p<0,05$).

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. *Dikte ve yazma becerisi puan ortalamalarının yaş gruplarına göre karşılaştırılması*

	Kareler toplamı	sd	Ortalamalar karesi	F	p.
Gruplar arası	389,896	2	194,948	,807	,448
Grup içi	50484,609	209	241,553		
Toplam	50874,505	211			

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğrencilerin dikte ve yazma becerisi puan ortalamasının yaş gruplarına göre yapılan ANOVA analizi sonucunda anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada, 1 ve 2. sınıfta öğrenim gören iki dilli (Arapça ve Türkçe) öğrencilerin dikte ve yazma becerileri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan iki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin düşük olduğu belirlenmiştir. Alanyazındaki çalışmalarda ise ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin dikte ve yazma becerisinin yüksek (Şentürk,2013; Yıldız, 2015) ve orta (Obalar, 2009; Topçu, 2012) olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu farklılık bu çalışmada iki dilli öğrencilerin incelenmesiyle açıklanabilir. Benzer şekilde Sarı (2001) iki dilli öğrencilerin okuma yazma öğrenme sürecinde farklı becerilerde çeşitli zorluklarla karşılaştıklarını belirtmektedir.

Çalışmaya katılan iki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde değişmediği tespit edilmiştir. Bu sonuç Topçu (2012) ve Babayiğit ve Erkuş’un (2014) çalışmalarındaki sonuçlarla benzerlik gösterirken Obalar’ın (2009) sonucu ile farklılık göstermektedir. Obalar’ın (2009) çalışmasında kız ve erkek öğrencilerin dikte ve yazma becerileri puan ortalamaları arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre okul öncesi eğitim almış öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre öğrencilerin okul öncesi eğitim almalarının dikte ve yazma becerisine olumlu yönde katkısı bulunduğu görülmektedir. Bu sonuç Topçu (2012) ve Obalar’ın (2009) çalışmalarındaki sonuçlarla da benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin 60 aydan itibaren okula başlamaları ile 84 aya kadar okula başlamalarının dikte ve yazma becerisine etkisi olmadığı görülmektedir. Araştırmada yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık çıkmaması yaklaşık tüm grupların dikte ve yazma becerisinin düşük ya da çok düşük olmasından kaynaklanıyor olabilir. Obalar’ın (2009) çalışmasında da yaş grupları ile dikte ve yazma becerisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Öğrencilerin dikte ve yazma becerisi sınıf seviyelerine göre incelendiğinde ikinci sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin dikte ve yazma becerisi –yaşa göre değişmemekle birlikte- sınıf seviyesinin değişmesine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler sunulabilir:

Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim alan iki dilli öğrencilerin dikte ve yazma becerisinin okul öncesi eğitim almayan öğrencilerden daha iyi olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi eğitime ilişkin -özellikle iki dilli öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu bölgelerde- velilerin teşvik edilmesi veya okul öncesi eğitimin zorunlu hâle getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu araştırmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun dikte ve yazma becerisinin düşük ve çok düşük olduğu görülmüştür. Alanyazında öğrencilerin dikte ve yazma becerisini geliştirmeye yönelik çeşitli araştırmalar (örn. Baştuğ, 2015; Şentürk, 2013) bulunmaktadır. Söz konusu araştırmalara benzer çalışmalar yapılabilir ve bu araştırmalarda kullanılan etkinlikler sınıf ortamına aktarılabilir.

Kaynaklar

- Akkaya, N. ve İşçi, C. (2015). İki dilli ortaokul öğrencilerin Türkçe dersine yönelik görüşleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3 (1), 303-318.
- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi*. (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Babayiğit, Ö. ve Erkuş, B. (2014). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dikte becerilerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 123-135.
- Baştuğ, S. D. (2015). *Eğitsel oyunlarla desteklenen dikte etkinliklerinin öğrencilerin dikte becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Coşkun, İ. (2010). *İlköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerindeki gelişimin birbirini etkileme durumu: Eylem araştırması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Coşkun, İ., Taşkaya, S. M. ve Bal, T. (2013). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde ölçme değerlendirme yöntemi olarak dikte çalışmasından yararlanma durumları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (2), 1-15.
- Demirel, Ö. (2000). *Türkçe öğretimi*. (2. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Grosjean, F. (1994). *Individual bilingualism. The encyclopedia of language and linguistics* (In). Oxford: Pergamon Press.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (12), 178-195.
- Hamzadayı, E. ve Çetinkaya, G. (2013). Dikte uygulamalarının 5. Sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama becerilerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 133-143.
- Sarı, M. (2001). *İki dilli çocukların okuma yazma öğrenirken karşılaştıkları güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Şentürk, A. (2013). *Ev ödevlerinin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tartar, E. (2013). *Dikte (söyleneni yazma) çalışmalarının yazı becerilerinin gelişimine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Tiryaki, E. N. ve Kan, M. O. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının metin oluşturabilme becerileri. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 7 (2), 183-192.
- Topçu, Z. (2012). *Okul öncesi eğitiminin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve Türkçe dil becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Yıldız, E. (2015). *Etkileşimli materyal destekli öğretimin ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.